

JERZY SIEROCIUK*

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA, POZNAŃ, POLSKA

SPECYFIKA SŁOWOTWÓRSTWA GWAROWEGO W ŚWIETLE DANYCH KORPUSOWYCH

Streszczenie. Podstawą prezentowanych uwag jest materiał z elektronicznego korpusu gwarowego zgromadzonego w Pracowni Dialektologicznej UAM – zasadnicza część to dane z jednej wsi (60 rozmów, w których brało udział 72 interlokutorów); jego zawartość to 535 711 słowoform. Baza ta jest częścią większego, rozbudowywanego korpusu współczesnych gwar wielkopolskich (obecnie do 1 500 000 słowoform), gdzie każda forma opatrzona jest szeregiem informacji typu: rok urodzenia – i inicjały – informatora, dzienna data nagrania, lokalizacja przestrzenna (oparta na współrzędnych geograficznych).

Tak obszerny materiał pozwala formułować wnioski istotne nie tylko dla opisu języka mieszkańców współczesnej wsi – możliwa jest też obserwacja zjawisk istotnych dla badaczy historii języka; tu możliwe jest bowiem obserwowanie specyfiki przebiegu zmian językowych.

Prezentowany w artykule materiał ukazuje specyfikę kilku zjawisk z poziomu słowotwórczego, takich jak:

- synonimia w środowisku gwarowym;
- charakterystyka zmian językowych (w świetle rozwarstwienia pokoleniowego);
- zjawiska idiolektalne.

Słowa kluczowe: słowotwórstwo gwarowe, korpus gwarowy, synonimia w gwarach, zmiana językowa, idiolektalność

Wyraźnie zauważana dysproporcja w stanie wiedzy między słowotwórstwem języka ogólnego a słowotwórstwem gwarowym w znacznym stopniu jest pochodną dysproporcji w dostępności materiału badawczego. Nawet zakładając, że porównywalne dane dostarczają stosowne słowniki, to jednak charakter funkcjonowania języka ogólnego i gwar przesądza także o przydatności obu typów leksykonów przy wyrokowaniu o specyfice odpowiednich procesów językowych. Zasadnicza różnica sprowadza się do tego, że język ogólny reprezentujący kulturę (i tradycje) pisma jest bardziej „znormalizowany”; język mieszkańców wsi – tradycyjna gwara – podlega rygorom tradycji oralnej, przekazu ustnego – zatem i stopień „znormalizowania” jest tu całkiem inny¹. Istota czynnika geograficznego przy zakresłaniu terenu występowania konkretnego

* e-mail: jasier@amu.edu.pl

¹ Szerzej o tym mówiłem na poprzedniej konferencji w Poznaniu, zob: Sierociuk 2012a.

zjawiska gwarowego przesądza też o wadze dokładnie zlokalizowanych poświadczeń obu form uwzględnianych w procesie derywacyjnym: derywatu i wyrazu będącego punktem wyjścia przy jego tworzeniu. Ten warunek nie zawsze jest spełniany przez leksykografię gwarową (Sierociuk 2003).

Z drugiej strony – monograficzne opracowania gwarowego słowotwórstwa (jak i w ogóle monografie gwarowe) zestawiane było zasadniczo w oparciu o materiał pozyskiwany (tradycyjnie) od niewielkiej grupy respondentów – bardzo często też od pojedynczych osób; praktycznie było to konsekwencją przeniesienia metodologii stosowanej przy badaniu języka ogólnego na niwę dialektologii. Wysoki stopień „znormalizowania” przesądza, że w wielu wypadkach badacze zjawisk języka ogólnego często odwołują się do własnej kompetencji językowej; w kontekście badań dialektologicznych podejście takie nie wchodzi praktycznie (poza niewielką grupą autochtonów) w rachubę.

Specyfika języka mieszkańców wsi – jego oralne (Ong 1992, Hevelock 2006) uwarunkowania – przesądza o nieco innym funkcjonowaniu w tym środowisku normy językowej, czego – w powszechnym przekonaniu – przejawem są pojawiające się oboczności. Musimy jednak mieć na uwadze i to, że mieszkańcy wsi obok własnej gwary znają – i często się nim posługują – język ogólny. Niekiedy więc oboczne występowanie poszczególnych form jest pochodną powyższych uwarunkowań.

Dla potrzeb niniejszego opracowania wykorzystane są dane z komputerowej bazy zestawianej w Pracowni Dialektologicznej UAM w Poznaniu z myślą o pracach leksykograficznych. Aktualnie korpus ten zawiera teksty dwojakiego typu: z jednej strony są to nagrania dokonane na początku lat 50. ubiegłego wieku i opublikowane przez Z. Sobierajskiego (m.in. Sobierajski 1985); z drugiej zaś – transkrybowane teksty pozyskiwane współcześnie od mieszkańców wielkopolskich wsi; są to rezultaty eksploracji o wyraźnym ukierunkowaniu leksykograficznym. Materiał jest zróżnicowany głównie z tego powodu, że nie znajduje potwierdzenia przekonanie, jakoby zadawalający materiał badawczy dostarczają dłuższe wypowiedzi informatorów. Jednoznacznie przekonuje o tym chociażby analiza „Tekstów gwarowych z zachodniej Wielkopolski” (Sobierajski 1985), gdzie na 210 stronach mamy zróżnicowane tematycznie wypowiedzi mieszkańców 11 wsi ze zwartego obszaru dialektalnego. Są one jednak – niejako zgodnie z tradycją początkowych (i nie tylko) badań dialektologicznych – pozyskiwane od pojedynczych jej użytkowników. We włączonych do korpusu tekstach użytych jest 62 711 słowoform; mimo wszystko jednak – co może zaskakiwać – brak tu potwierdzenia żywotności wielu cech wykorzystywanych przy kreśleniu charakterystyki dialektalnej tego regionu (Sierociuk 2012c).

Zważywszy na specyfikę badań dialektologicznych materiał poddany tu analizie jest zlokalizowany terenowo – pochodzi od mieszkańców tylko jednej wsi w południowo-zachodniej Wielkopolsce. Jest to więc materiał jednorodny pod względem terenowym (Bukowiec Górny koło Leszna), także czasowym – systematyczne rejestracje prowadzone były po roku 2000. Mamy zatem możliwość oglądu języka konkretnej społeczności w bardzo wąskim przedziale czasowym.

Korpus bukowiecki jest częścią większego korpusu wielkopolskiego; poddany tu analizie został zestawiony na podstawie 60 rozmów, w których brało udział 72

interlokutorów. Jego zawartość to 535 711 słowoform² odnotowanych tylko w wypowiedziach bukówczan. Podkreślam to dlatego, że jego podstawa materiałowa to rozmowy prowadzone na określony temat przez zespół poznańskich dialektologów. Wypowiedzi osób spoza badanego środowiska – pytania eksploratorów – na etapie zestawiania bazy zostały usunięte. Każde poświadczenie opatrzone jest między innymi inicjałami informatora, jego rokiem urodzenia i dzienną datą zapisu. Dane te pozwalają przygotowywać zestawienia prezentowane niżej.

Ponad pół miliona słowoform gwarowych z jednej miejscowości przesądza o tym, że mamy tu do czynienia z jednym z większych korpusów dialektologicznych (Čermák 2006a, Čermák 2006b, Čermák 2011, Lewandowska-Tomaszczyk 2005) pozwalających stawiać pytania wykraczające poza ramy dialektologii. Możemy śledzić kwestie wariantywności – szczególnie istotne dla badaczy gwar (Heфедова 2008, Sierociuk 2012b) – a także istotę i tempo zmiany językowej.

Przy typowaniu do prezentacji niektórych form uwzględniłem także ich funkcjonowanie w języku mieszkańców innych miejscowości – np. Bytyń (na zachód od Poznania), gdzie przeprowadzonych z 4 rozmówców 9 wywiadów zawężonych tematycznie („Tradycyjne czynności gospodyni wiejskiej”) utrwaliły 72 124 słowoformy; tu niektóre nazwy wykazują nieco inną charakterystykę językową – większa częstotliwość użycia, poświadczone inne konteksty synonimiczne itp.

Podejmując problematykę sygnalizowaną tytułem chciałem skupić się jedynie na kilku istotnych dla charakterystyki gwarowego słowotwórstwa zjawiskach; przywołany materiał ilustrował będzie uwarunkowania synonimii słowotwórczej w środowisku gwarowym. Na tym tle warto odnieść się do charakterystyki zmian językowych – to okazuje się możliwe przy wykorzystaniu parametrów ułatwiających analizę zróżnicowania pokoleniowego języka mieszkańców wsi. Konstrukcja podstawowej bazy (głównie chodzi o wykorzystanie danych identyfikujących respondentów – inicjały i rok urodzenia) stwarza też przesłanki do śledzenia preferencji idiolektalnych – i ich wpływu na ogólny obraz języka badanej społeczności wiejskiej; tutaj dodatkowo pojawia się możliwość oglądu „głębokości” konkretnych procesów derywacyjnych.

W prezentowanych niżej zestawieniach zachowana jest chronologia pokoleniowa; po inicjałach respondenta podany jest (w nawiasie) jego rok urodzenia. Dane liczbowe ilustrują poświadczenia użycia konkretnej nazwy przez poszczególne osoby odnotowane w analizowanej bazie.

Ogólne zestawienie nazwy podstawowej *drabie* ‘drabina’ i jej derywatów dowodzi stabilnej żywotności wszystkich form w języku mieszkańców Bukówca Górnego. W oparciu li tylko o te dane można umówić o wyraźnej relacji synonimicznej. Jednak o wiele więcej informacji otrzymujemy po opatrzeniu każdego potwierdzenia danymi pozwalającymi identyfikować osobę, która tę formę użyła w swojej wypowiedzi. Dane te pozwalają też wskazać relacje zachodzące w tej trójce nazw: podstawowe *drabie* należy chyba uznać za formę wychodzącą z użycia, zaskakuje tu brak poświadczeń w grupie najstarszych mieszkańców. Najbliższy derywat (najprostszy) – *drabka* – zaczyna przejmować funkcję nazwy podstawowej; on też wykazuje wyraźną rywalizację z

² Korpus ten – jak i inne korpusy cząstkowe – jest systematycznie rozbudowywany.

derywatem o strukturze zgodnej z regułami języka ogólnego – *drabina* (poświadczona w bazie bukoweckiej 43 razy).

DRABIE [17 x]: **DRABKA** [36 x]: **DRABECZKA** [12 x]:

-- SzM ³ (1886)	- 2	-
-- PaK (1910)	- 8	1
-- UrA (1912)	--	5
-- PoJ (1919)	- 1	-
-- SoW (1920)	--	1
-- DoS (1921)	- 1	-
3 – SwJ (1921)	--	-
3 – MaF (1922)	- 1	-
-- SwS (1922)	- 1	1
-- SIJ (1923)	- 1	1
-- SzA (1923)	- 2	-
3 – SoA (1928)	- 4	-
3 – ŚIZ (1934)	--	-
-- LiE (1935)	- 1	3
4 – BoA (1936)	--	-
-- PoB (1937)	- 3	-
-- PoC (1942)	- 4	-
1 – BaK (1947)	--	-
-- SaZ (1948)	- 7	-

O wiele ciekawsze zależności ukazuje jednak zestawienie uwzględniające użycia derywatów kontynuujących pochodność z *-ka* (*drabka*) oraz z *-ina* (*drabina*). Możemy tu bowiem oglądać wyraźną rywalizację obu form. Niewiele odbiegające pod względem poświadczeń nazwy układają się niemal na zasadzie wymienności. *Drabinka* – wedle tych danych – jest formą ekspansywną, wyraźnie wygrywającą z typem *drabeczka*. W świetle przywoływanych tu danych *drabinka* wyraźnie zastępuje *drabeczkę*. W praktyce można też widzieć tu przykład bardzo konkretnej zmiany językowej. W tej sytuacji należy szczególnie podkreślić to, że – jak wspominałem przy omawianiu charakterystyki analizowanego korpusu – analizowany materiał pozyskiwany był w terenie w niewielkim przedziale czasowym – jest to pierwsze dziesięciolecie XXI wieku. Spełniający więc wszelkie wymogi synchroniczności materiał daje podstawy do śledzenia zjawisk typowych dla badaczy diachronii – zmiany językowej. Mamy tu jednocześnie możliwość śledzenia istoty tego procesu; ilustrowana tu zmiana warunkowana jest głównie czynnikiem pokoleniowym. Zmiana językowa ilustrowana poniższym zestawieniem dokonuje się nie poprzez przejmowanie przez poszczególnych

³ SzM urodzona w roku 1886 nagrana była w roku 1964. Dla uzupełnienia dodam, że SzM była matką SzA (1923) i SzJ (1925).

użytkowników języka formy „nowszej” – w świetle poniższego materiału to nowe pokolenie wnoszą nowe formy.

DRABKA [36 x]: **DRABECZKA** [12 x]: **DRABINKA** [20 x]:

2 – SzM (1886)	--	-
8 – PaK (1910)	- 1	-
-- UrA (1912)	- 5	-
1 – PoJ (1919)	--	-
-- SoW (1920)	- 1	-
1 – DoS (1921)	--	-
1 – MaF (1922)	--	3
1 – SwS (1922)	- 1	-
1 – SIJ (1923)	- 1	-
2 – SzA (1923)	--	2
-- SzJ (1925)	--	3
-- PoW (1928)	--	2
4 – SoA (1928)	--	-
-- SoF (1928)	--	1
1 – LiE (1935)	- 3	1
3 – PoB (1937)	--	-
4 – PoC (1942)	--	1
-- GrP (1944)	--	1
-- GuB (1946)	--	1
-- BaK (1947)	--	1
7 – SaZ (1948)	--	2
-- WoS (1959)	--	2

Inne uwarunkowania ilustrują przykłady terenowych poświadczeń żywotności konkretnego procesu słowotwórczego – tu chodzi o tworzenie zdrobnień przy użyciu powszechnie uznawanego za charakterystyczny dla gwar wielkopolskich formantu *-yszek*. Przywołane przykłady nie są objęte „unifikacją” kategorialną; poszczególne nazwy pozwalają tu widzieć nawet zależności leksykalne. *-yszek* wykazuje tu różne – pod względem proporcji – relacje z innymi formantami zdrabniającymi.

Oto w jakie relacje wchodzi interesujący tu nas formant:

KAMYCZEK [2 x]:	KAMYSZEK [17 x]:
-- SbW (1917)	- 1
-- SoW (1920)	- 2
-- DoS (1921)	- 2
-- MaF (1922)	- 2
-- SwS (1922)	- 3

-- SzA (1923)	-	1
-- SIJ (1923)	-	2
-- PoW (1928)	-	1
1 - SoA (1928)	-	1
-- MaE (1929)	-	1
1 - DrX (1970)	-	1

KAWAŁECZEK [18 x]: **KAWAŁYSZEK [2 x]:**

1 - SoW (1920)	-	-
1 - SIJ (1923)	-	-
2 - SzA (1923)	-	2
4 - SzJ (1925)	-	-
5 - PoW (1928)	-	-
1 - SoA (1928)	-	-
1 - ŚIZ (1934)	-	-
2 - GrP (1944)	-	-
1 - PoA (1951)	-	-

RZEMYK: [11 x]: **RZEMYSZEK [7 x]:**

-- SbW (1917)	-	1
4 - SoW (1920)	-	3
-- SbE (1920)	-	1
4 - ŚIZ (1934)	-	-
1 - LiE (1935)	-	-
2 - GuB (1946)	-	-
-- SaI (1952)	-	2

SNOPECZEK [4 x]: **SNOPYSZEK [3 x]:**

-- UrA (1912)	-	1
1 - SoW (1920)	-	-
1 - SbE (1920)	-	-
-- SIJ (1923)	-	1
1 - SzJ (1925)	-	-
-- KaA (1926)	-	1
1 - ŚIZ (1934)	-	-

Te cztery zestawienia ukazują praktycznie wszystkie możliwe relacje: dominującą (*kamyszek* wobec *kamyczek*), sporadyczną (*kawałyszek* wobec *kawałeczek*) i prawie równoważną (pozostałe dwie pary). W obu pierwszych wypadkach można wręcz mówić o dominacji jednego z rywalizujących formantów. Istotne jest jednak to, że w każdym typie formant wykazuje diametralnie odmienną charakterystykę ilościową. Prowadząc

w tej miejscowości badania nawet z najstarszymi respondentami można nie uzyskać potwierdzenia żywotności interesującego nas formantu przy wielu podstawach.

Dla uzupełnienia dodajmy, że w korpusie bukowieckim nie zostały odnotowane przykłady typu: *kwiatyszek* ‘mały kwiat’, *kotyszek* ‘mały kot’, *wianyszek* ‘mały wianek’, mimo że w innych gwarach wielkopolskich – i w innym czasie – były notowane. W Bukówcu Górnym pojawiały się zaś inne formy nazywające te desygnaty.

Trzeci wreszcie typ uwarunkowań – z wyraźnie rysującym się między innymi wpływem idiolektu – ukazuje żywotność w języku mieszkańców Bukówca Górnego przymiotnikowego formantu *-anny*, któremu w języku ogólnym odpowiada *-any*; w lokalnych zaś gwarach wchodzi on także w relacje z formantem *-aty* i *-asty* – współtworząc serie typu: *glinianny* : *gliniany* : *gliniaty* : *gliniasty*.

Być może stopień terenowej żywotności tego formantu uzależniony jest od – istotnego w dociekaniach dialektologicznych – czynnika geograficznego. W przynależnym do tego samego (wielkopolskiego) dialektu Bytniu odnotowywany był znacznie częściej i przy większej liczbie podstaw słowotwórczych. Mamy tu: *bawelnianny* (1x), *blaszanny* (9x), *drewnianny* (12x), *glinianny* (7x), *lnianny* (5x), *nicianny* (4x), *skarupianny* (2x), *skorupianny* (jako wariant poprzedniego – 1x), *skórzanny* (5x), *ślómianny* (1x), *szklanny* (2x), *szmacianny* (1x), *welnianny* (2x) oraz: *plócianny* (1x) i *usztynnianny* (1x). Pamiętajmy jednak, że korpus bytyński obejmuje słownictwo jednego tylko pola tematycznego, oraz to, że jest prawie 7,5 razy mniejszy od korpusu bukowieckiego.

W Bukówcu Górnym formant *-anny* notowałem w specyficznych kontekstach idiolektalnych: jedynie *drewnianny* użyła trójka respondentów, pozostałe przykłady pochodzą od pojedynczych rozmówców.

Material bukowiecki ukazuje zatem następujący obraz:

DREWNIANNY [poświadczony 7 x – wobec 226 użyć typu **DREWNIANNY**]:

UrA (1912) – 2
SzA (1923) – 4
PoW (1928) – 1

oraz:

BAWEŁNIANNY: SzA (1923) – 1
BLASZANNY: SzA (1923) – 1
CEGLANNY: MaT (1951) – 1
GLINIANNY: SzA (1923) – 2
LNIANNY – SzA (1923) – 5
SKÓRZANNY – SaZ (1948) – 1
WEŁNIANNY – SzA (1923) – 1

Zaskakuje tu szczególna „aktywność” jednego respondenta: SzA. W tej sytuacji ogólna charakterystyka terenowej żywności tego formantu sprowadza się praktycznie do analizy danych idiolektalnych. Dobitnie ukazuje to zestawienie całościowe, obrazujące obecność *-anny* w poszczególnych idiolektach:

UrA (1912)	–	2
SzA (1923)	–	4 + 1 + 1 + 2 + 5 + 1 = 14
PoW (1928)	–	1
SaZ (1948)	–	1
MaT (1951)	–	1

Produktywność formantu *-anny* w języku mieszkańców uwzględnianych tu miejscowości wielkopolskich może być – i powinna – rozpatrywana w szerszym kontekście słowiańskim. Tu skupię się tylko na typie *glinianny*. Jak przekonuje mapa w pracy T.I. Vendiny jest on obecny w całym pasie gwar słowiańskich – poczynając od gwar Polski (zwłaszcza) zachodniej – poprzez gwary północnej Białorusi – po północno-zachodnią Rosję (Вендина 2009, 342). Znamienne jest, że i w polskim i w rosyjskim języku literackim ten typ słowotwórczy nie występuje. W polszczyźnie ogólnej w interesujących nas formantach obecny jest tylko *-any*: *bawelniany*, *blaszany*, *ceglany*, *drewniany*, *gliniany*, *lniany*, *skórzany* i *welniany*. W literackim języku rosyjskim mamy pewne zróżnicowanie, są bowiem analogicznie: *хлопковый*, *жестяной*, *кирпичный*, *деревянный*, *глиняный*, *льняной*, *кожаный* i *шерстяной*. Wiele przemawia za tym, że w gwarach rosyjskich typ *деревянный* nie jest bezpośrednim źródłem typu z podstawą *glin-*.

Przy okazji warto może zwrócić uwagę na potrzebę „całościowego” potraktowania produktywności formantu *-anny* w różnych dialektach słowiańskich; dopiero bowiem dysponując pełnym materiałem – zawierającym także formy „konkurencyjne” – jest możliwe kreślenie charakterystyki konkretnych gwar – pośrednio także języków. Nie tylko dla dialektologa bowiem może być ciekawa odpowiedź na pytanie o historię i genezę konkretnego zjawiska.

Geografia formantu *-anny* sugeruje jego archaiczność; w świetle danych T.I. Vendiny typ *glinianny* wykazuje zwarty obszar występowania w gwarach północnorosyjskich i w zachodniej grupie gwar rosyjskich; w gwarach polskich zapisywany był przede wszystkim na Kaszubach, Mazowszu i w Wielkopolsce (Вендина 2009, 178).

W naszym materiale *glinianny* pojawił się w Bukówcu Górnym tylko dwa razy, przy czym oba poświadczenia pochodzą od jednej osoby. Częściej (liczbowo) był notowany w Bytniu – podały go trzy osoby (z czterech badanych). W kontekście innych bukowieckich poświadczeń typu z *-anny* rodzi się pytanie o sposób interpretacji wyjątkowej pozycji idiolektu SzA. Czy jest to przejawem wyjątkowej zachowawczości językowej, czy też innych uwarunkowań, których rozpatrywanie wykracza poza ramy tego tekstu? Szczególną pozycję typu *-anny* w idiolektcie SzA – także na tle całej społeczności bukowieckiej jako preferencja jednostkowa – można (a nawet należy) rozpatrywać ponadto z punktu widzenia przebiegu zmiany językowej. Od kilku lat

SzA już nie żyje; można więc powiedzieć, że *-anny* w języki mieszkańców Bukówca Górnego praktycznie nie jest już obecny.

LITERATURA

- Вендина Т. И. 2009, *Русские диалекты в общеславянском контексте (лексика)*, Москва.
- Čermák F. 2006a, *Korpusová lingvistika dnešní doby*, [w:] *Korpusová lingvistika: Stav z modelové přístupy*, ed. F.Čermák, R.Blatná, Praha, s.9-18;
- Čermák F. 2006b, *Mluvené korpusy*, [w:] *Korpusová lingvistika...*, s. 53-67.
- Čermák F. 2011, *Korpusy včera, dnes a zítra*, [w:] *Korpusová lingvistika Praha 2011. 2. Výzkum a výstavba korpusů*, ed. F.Čermák, Praha, s.10-29.
- Hevelock E.A. 2006, *Muza uczy się pisać. Rozważania o oralności i piśmienności w kulturze Zachodu*, Warszawa.
- Lewandowska-Tomaszczyk B. (red.) 2005, *Podstawy językoznawstwa korpusowego*, Łódź 2005.
- Нефедова Е. А. 2008, *Многозначность и синонимия в диалектном пространстве*. Москва.
- Ong W.J. 1992, *Oralność i piśmienność. Słowo poddane technologii*, Lublin.
- Sierociuk J. 2003, *Słowniki gwarowe a możliwości opisu gwarowego słowotwórstwa*, [w:] *Gwary dziś. 2. Regionalne słowniki i atlasy gwarowe*, pod red. J.Sierociuka, Poznań, s.249-255.
- Sierociuk J. 2007, *Swoistość słowotwórstwa gwarowego (wybrane problemy)*, „LingVaria” nr 1 (3), s. 115-125.
- Sierociuk J. 2012a, *Słowotwórstwo tekstów oralnych*, [w:] *Słowotwórstwo słowiańskie: system i tekst. Prace Komisji Słowotwórczej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów. Seria 13*, pod red. J. Sierociuka, Poznań (w druku).
- Sierociuk J. 2012b, *Problem wariantywności i synonimii w dociekaniach dialektologicznych*, [w:] *Čeština v pohledu synchronním a diachronním. Stoleté kořeny Ústavu pro jazyk český*, Praha 2012, s. 353-357.
- Sierociuk J. 2012c, *Cechy definicyjne gwar w języku mieszkańców wsi*, [w:] *Z polskich studiów sławistycznych, seria XII. Językoznawstwo*, Warszawa 2012, s. 159-166.
- Sobierajski Z. 1985, *Teksty gwarowy z zachodniej Wielkopolski*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź.

Jerzy Sierociuk

SPECIFICITY OF DIALECTAL WORD-FORMATION IN ACCORDANCE
WITH THE CORPUS – DERIVEN DATA

Summary

The basis of these contemplations is the empirical data derived from the electronic dialectal corpus kept in the Department of Dialect Studies of Adam Mickiewicz University in Poznań. Mostly, the lexis was collected among the inhabitants of the same country via interviews with 72 interlocutors. It consist of 535 711 word forms. The basis is the part of more complex structure – corpus of contemporary Greater Poland dialects. It includes 1 500 000 word forms and each of them is followed by such pieces of information as, year of birth and the initials of the research participant, date of the recording, location together with the geographical coordinates.

The extensiveness of the material is helpful to not only to make conclusions essential for the description of the language of contemporary country, but also to find the phenomena for the language history researchers. In this case, the progress of linguistic change is visible.

The material presented in the article shows specificity of several word – formation phenomena, i.e.

- dialectal synonymy;
- linguistic change characteristic in accordance with the stratification of generations;
- idiodialectal phenomena.